

2022-2023-cü il

QƏBUL İMTAHANI

SİNİF

8

QRUP

2

VARIANT

A

AD, SOYAD:

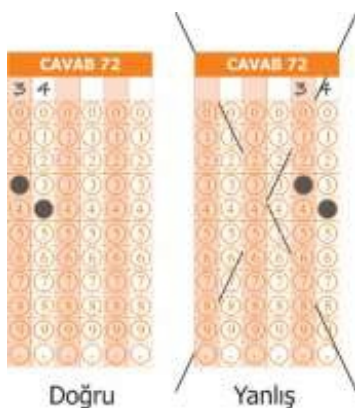
ATA ADI:

İŞ NÖMRƏSİ:

1. Cavab kartında kodlaşdırma edən zaman mütləq **qara** və ya **tünd göy** rəngdə yazan (*mürəkkəb axıtmayan, diyircəkli*) qələm istifadə edilməlidir.
2. Cavab kartında **ad, soyad, müraciət(iş) nömrəsi, sinif, qrup** (*tələb edilən siniflər üçün*) məlumatlarını və sizə təqdim ediləcək kitabçanın **variantını** kodlaşdırmağı **UNUTMAYIN**.
 - ✚ Kodlaşdırma prosesində xəta baş verdikdə mütləq nəzarətçiə müraciət edib, yardım istəyin. Əks halda cavab kartınız yararlı hala düşə və əlavə vaxt itkisi yaşaya bilərsiniz.
 - ✚ Qeyd edilmiş hissələr kodlaşdırılmadıqda və ya əksik kodlaşdırıldığı zaman nəticələriniz **HESABLANMAYACAQDIR**.
3. Cavab kartındakı **boş sahələrdə**, eləcədə **kənar xəttin** üzərində müxtəlif tipli qaralamalar və əlavə qeydlər etmək **olmaz**.
4. İmtahanı bitirdikdən və ya imtahan üçün təyin edilmiş müddət bitdikdən sonra **sual kitabçası** və **cavab kartı** nəzarətçiə təhvil verilməlidir.
5. Qapalı tipli test tapşırıqlarında edilmiş **4 səhv** cavab **1 doğru** (*1 səhv cavab 0,25 doğru*) cavabın balına təsir edir.
6. İmtahan prosesi zamanı **QADAĞANDIR**: (*Belə hallar aşkar olunarsa, həmin şagirdlər imtahandan xaric oluna bilər.*)
 - ✚ İmtahana *mobil telefon* və *digər rabitə vasitələri*, *kalkulyator* və *digər elektron cihazlar*, *konspekt*, *lüğət*, *cədvəl*, *məlumat kitabçası*, *xarici yaddaş qurğuları* və *başqa yardımçı vasitələr* gətirmək, onlardan istifadə etmək;
 - ✚ *Nizam-intizam qaydalarını* pozmaq, *zalda yerini dəyişmək*, *gəzişmək* və bu kimi *digər hallarda imtahana mane* olmaq;
 - ✚ Başqasının cavab kartı və kitabçasına *baxmaq* və ya öz cavab kartı və kitabçasına başqasının baxması üçün *şərait yaratmaq*;
 - ✚ Nəzarətçiə test tapşırıqlarının həllində kömək üçün və bu kimi digər məsələlərlə bağlı müraciət etmək;

Açıq tipli test tapşırıqlarının doğru kodlaşdırma üsulları

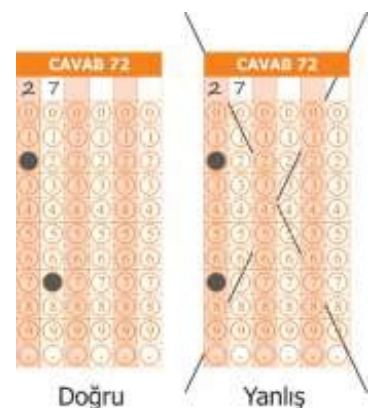
Cavablar soldan sağa doğru qaralanmalıdır. Məsələn sualın cavab "34"- olarsa

Seçim və xronoloji ardıcılıq tipli suallarda "vergül" dairəsi əsla qaralanmamalıdır. Məsələn sualın cavabı 1,3,5- olarsa

Bir sütunda sadəcə 1 dairə qaralana bilər. Məsələn sualın cavabı 27-olarsa

İNGİLİS DİLİ

- Change the sentence into the Passive Voice.
You must solve most of the exercises during the lesson.
A) You must be solved most of the exercises during the lesson.
B) Most of the exercises must be solved during the lesson.
C) Most of the exercises must solved during the lesson.
D) Most of the exercises must be solved you during the lesson.
E) Most of the exercises must be solve during the lesson.
- Choose the correct modal verb.
You ... show this letter to anyone else.
A) should to B) mustn't
C) haven't to D) won't able to
E) don't have
- Choose the correct uncountable nouns.
A) wealth, advice, story
B) furniture, information, bread
C) artist, peace, health
D) success, chalk, cup
E) bread, wall, gold
- Change the sentence into the Passive Voice.
Little Murad broke the glass of the windows.
A) The glass of the windows is broken little Murad.
B) The glass of the windows had been broken.
C) The glass of the windows was broken.
D) The glass of the windows were broken by little Murad.
E) The glass of the windows was been broken by little Murad.
- Choose the correct tag question.
He's arrived at the meeting late, ...
A) hasn't he? B) isn't he? C) hadn't he?
D) wasn't he? E) doesn't he?
- Choose the correct tense forms.
By the time the firefighters ... there, the building ... down.
A) arrived /had burnt B) has arrived/burnt
C) arrived/has burnt D) had arrived/burnt
E) had arrived/had burnt
- Choose the correct tense forms.
Fuad ... his clothes on the hanger as soon as he ... them off.
A) hung/took B) hang/took
C) will hang/will take D) hung/has taken
E) hangs/will take

- Choose the correct variant.
What made you ... he was guilty?
A) thought B) to think C) think
D) thinking E) had thought
- Choose the correct interrogative sentence.
A) Where did put you my umbrella?
B) Who have invited you to the wedding?
C) How much money she wants for the broken cup?
D) Whose boss does organize a celebration party every New Year?
E) Who did you give the book to?
- Choose the correct articles.
... Lake Baikal is ... deepest lake in ... world and it is situated in ... southern Russia.
A) -/the/the/- B) The/the/the/the
C) The/-/-/the D) -/-/the/the
E) -/the/-/the
- Choose the correct relative pronoun.
She is speaking to Mrs. Javadli from ... I haven't heard for many years.
A) whom B) whose C) who
D) that E) which
- Match the words to their definitions.
1. blockage 2. employ 3. rescue
a. a place where people can stay in a tent
b. something that stops something else passing through
c. to give work to someone
d. to cause pain to become less
e. to save someone away from a dangerous situation
A) 1-e; 2-b; 3-c B) 1-d; 2-a; 3-e C) 1-b; 2-c; 3-e
D) 1-a; 2-d; 3-b E) 1-c; 2-e; 3-a
- Choose the correct tense and voice.
Since Huseyn ... our team, 3 golden medals ... in the competitions.
A) has been joined/were won
B) had joined/were won
C) was joined/have won
D) joined/have been won
E) joined/have won
- Answer the question in the Passive Voice.
-Do they serve pizza at this restaurant?
- ...
A) Yes, pizza was served at this restaurant.
B) No, they don't.
C) Yes, this restaurant is served pizza.
D) Yes, it is.
E) No, they aren't.

15. Choose the correct variant.

If you listen to ... carefully, you will see how ... they are.

- A) piece of music/excited
- B) that pieces of music/exciting
- C) this piece of music/exciting
- D) a piece of musics/excited
- E) these pieces of music/exciting

16. Change the sentence into the Passive Voice.

Who has checked those difficult tests?

- A) By whom had those difficult tests been checked?
- B) Who has those difficult tests been checked by?
- C) Who have those difficult tests checked?
- D) Who have those difficult tests been checked by?
- E) Who those difficult tests have been checked by?

17. Choose the correct pair of conjunctions.

I have saved some money, but it isn't enough to buy ... a DVD player ... an MP3 player.

- A) neither/nor
- B) either/or
- C) both/or
- D) either/nor
- E) not also/but only

18. Choose the correct variant.

Thanks to online dictionaries, ... easy to look the word ..., learn ... meaning and use ... in the sentences.

- A) it/after/its/it's
- B) it's/up/its/it
- C) it's/at/it/its
- D) its/for/it's/it
- E) it's/forward to/it/its

19. Choose the correct degree of the adjective.

I have never seen ... country than Azerbaijan.

- A) much beautiful
- B) most beautiful
- C) a more beautiful
- D) the best beautiful
- E) beautiful

20. Choose the correct tense form.

The concert ... just ... and you can hear how beautifully the orchestra is playing.

- A) did/begin
- B) has/begun
- C) -/begins
- D) was/beginning
- E) had/begun

Read the passage and answer questions 21-25.

If you want to learn a new language, you have to know that there are some things that good language learners do to learn it and some things they don't do.

Don't be afraid of making mistakes. People often make mistakes. Good language learners notice their mistakes and learn from them.

Do group activities. People use languages to communicate with other people. A good language learner always looks for opportunities to talk to other students.

Make notes during every class. Notes help language learners to remember the new language. They look at the notes when they do their homework.

Use a dictionary. Good language learners often use dictionaries to check the meaning of the words they don't know. They also make their own vocabulary lists.

Think in the language you are learning outside the classroom. Good language learners remember useful words and phrases when they are shopping or walking in the street. When they're at home, they say difficult words to practice their pronunciations.

Enjoy the process. Good language learners have fun with the language. They watch films, listen to songs or read a book.

Don't forget that it's never too late to become a good language learner and every hard-working language learner can succeed.

21. Which question has **no** answer in the passage?

- A) What do good language learners do if they make mistakes?
- B) Why do people use languages?
- C) When do language learners look at their notes?
- D) At what age should a person be for learning new languages?
- E) What should good language learners do for learning a language when they are at home?

22. What does the pronoun "they" refer to?

- A) other students
- B) vocabulary lists
- C) good language learners
- D) group activities
- E) the meaning of the words

23. Choose the **incorrect** statement according to the passage.

- A) Making notes during the lesson helps good language learners to remember the new language.
- B) For checking the meaning of the words, good language learners often use dictionaries.
- C) When good language learners are shopping or walking in the street, they should forget words and phrases.
- D) Watching films, listening to songs or reading books is enjoyable for good language learners to learn the language.
- E) Good language learners always look for opportunities to speak to other students.

24. Choose the adjective that characterizes "words".

- A) useful
- B) new
- C) good
- D) hard-working
- E) late

25. Which word from the passage has the meaning "to achieve something that has been aimed for"?

- A) to remember
- B) to succeed
- C) to use
- D) to communicate
- E) to forget

AZƏRBAYCAN DİLİ

Mətni diqqətlə oxuyun və burada verilmiş məlumatlardan istifadə edərək 26-30 saylı tapşırıqları yerinə yetirin.

Keçmişdə böyük elmi məqama sahib olan bir alim yaşayırmış. Onun əxlaq sahəsində yüksək elmi dəyəri olan bir kitabı sufilər təriqətinə mənsub olan dövrün böyük dərvişinin əlinə keçir. [1] Sufilər bütün dünya nemətlərindən kənar gəzən, var-dövlətdən, vəzifə və məqamdan tamamilə uzaq olan evsiz və hətta adsız yaşayan insanlardır.

Dərviş kitabı oxuduqdan sonra bu kitabın müəllifinin yüksək məqam sahibi olduğunu düşünür, onunla görüşmək qərarına gəlir.

Uzun axtarışdan sonra alimin yaşadığı yerə gəlir çatır, ondan-bundan soruşa-soruşa alimin evini tapır. Bir neçə mərtəbəli böyük bir malikanəni görən dərviş əvvəlcə doğru ünvana gəldiyinə şübhə edir. Bir neçə qonşudan təkrar soruşandan sonra düz gəldiyinə tam əmin olur. [2] Böyük narahatçılıq hissi keçirən dərviş əvvəlcə geri qayıtmaq istəyir, ancaq öz-özünə deyir ki, bu yalançı, özü yazıb, ancaq əməldə haqdan uzaq olan alimə bir neçə söz desəm, yaxşı olar.

Dərvişə qapını alimin özü açır. [3] Ondan kim olduğunu soruşduqdan sonra ürəyində onu narahat edən mətləbi deyir:

– Sən kitabında dünyapərəstlikdən uzaq olmaqdan, aza qane olmaqdan, maddiyyatın hədəf olmamasından, dünya nemətlərinin insan üçün böyük təhlükə olmasından yazdığın halda, özün bütün maddi nemətləri ətrafında toplamısan.

Alim onu içəri dəvət edir, bir az söhbət etdikdən sonra dərvişə deyir:

– Mənimlə yüksək mənəvi, ruhani məqama yetişmiş birini ziyarət etməyə gedərsənmi? Mən sənə hər şeyi yolda başa salacağam.

[4] Alim imarətinin qapısını bağlamadan, mülkünü kiməsə tapşırmadan evi tərk edir. Bir az yol gedəndən sonra birdən dərviş alimə: “Dayan, mən papağımı sizdə unutmuşam, gəl geri qayıdıb onu götürək”, deyir.

Dərviş geri qayıtmaq istəyəndə alim onun qolundan tutub deyir:

– Mən getdiyimiz müqəddəs məkana o qədər can atıram ki, sən mənimlə getməyə razılıq verən kimi bütün mülkümü tərk edib ora doğru tələsdim. Sənin isə min yerindən yamaq vurulmuş bir papağın var, onu bizim evdə unutduğuna görə geri qayıtmaq istəyirsən. [5] Bir yamaqlı, dəyərsiz papaq səni müqəddəs hesab edilən elə böyük məqama doğru getməkdən saxladı. Ey dərviş, sənin o cırıq papağa olan bağlılığın mənim əlimdə olan bütün mülkə, var-dövlətə olan bağlılığımdan daha çoxdur. Bil ki, həqiqi zahid...

26. “Dərviş könülsüz surətdə razı olur” cümləsinin mətnə uyğun yerini müəyyən edin.

- A) [1] B) [2] C) [3] D) [4] E) [5]

27. Mətnə çıxan əsas fikri müəyyənləşdirin.

- A) Varlılığa tələsən yoxsulluğa tez düşər.
B) Gözü tox olanın könüü də tox olar.
C) Libasım yamaq götürür, qarnım yox.
D) Malını yaxşı saxla, qonşunu oğru tutma.
E) Yalançının dili topuq vurur.

28. Mətnə hansı suala cavab **yoxdur**?

- A) Alimin hansı sahədə yüksək elmi dəyəri olan kitabı dərvişin əlinə keçir?
B) Alimin dərvişi aparmaq istədiyi müqəddəs məkan hansı şəhərdə yerləşirdi?
C) Dərviş alimin kitabını oxuduqdan sonra nə qərara gəlir?
D) Dərviş hansı mətləb narahat edirdi?
E) Dərviş nəyə görə geri qayıtmaq istəyirdi?

29. Nöqtələrin yerinə uyğun gələn nümunə hansıdır?

- A) elmi əsərlər oxumalı, öyrəndiklərini həyata keçirməlidir.
B) mağarada yaşamaq və daim oruc tutmalıdır.
C) var-dövləti qəlbən sevməlidir.
D) dünyəvi tərəqqi üçün çalışmamalı, özünü var-dövlətdən məhrum etməlidir.
E) heç nəyi olmayan yox, heç nəyə bağlı olmayandır.

30. Cədvəl əsasən mətnə altından xətt çəkilmiş sözün şərhilə bağlı doğru fikirləri müəyyən edin.

Yerinə görə mənası	Həmin mənanın ifadə olunduğu cümlə
1. təklif	4. O, çətin bir məsələ qarşısında özünü itirmiş kimi dururdu.
2. məsələ	5. Bu təklifi yerə salmamış, düşünmüş, yaxşıca dəyərləndirmişdi.
3. məlumat	

- A) 1,4 B) 2,4 C) 1,5 D) 2,5 E) 3,5

31. Cümləni genişləndirən üzvləri müəyyən edin.

Qəddar¹ tiran² yırtıcı³ heyvandan⁴ pisdir⁵. (Konfutsi)
A) 1,5 B) 1,2,3 C) 3,5 D) 1,3,4 E) 2,4,5

32. “Filosof danışarkən ağsaçlı qoca ona diqqətlə qulaq asırdı” cümləsindəki sözlər arasında göstərilən əlaqələrdən biri **səhvdir**?

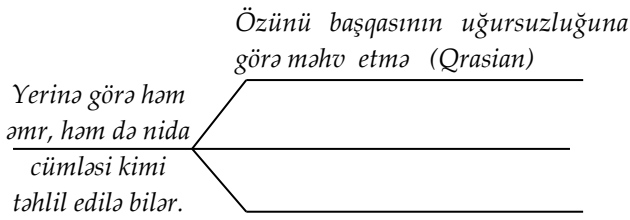
- A) filosof ← danışarkən
B) ağsaçlı → qoca
C) ona → qulaq asırdı
D) qoca ← qulaq asırdı
E) diqqətlə → qulaq asırdı

33. Mürəkkəb adlardan biri **səhv** yazılmışdır:
 A) Ağstafa Rayon Təhsil Şöbəsi
 B) Beynəlxalq Ana Dili Günü
 C) Azərbaycan Respublikasının kənd təsərrüfatı naziri
 D) Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti
 E) Humanitar Siyasət Məsələləri Şöbəsi
34. Altından xətt çəkilmiş hansı sözlər mənə və grammatik cəhətdən bir-biri ilə **əlaqələnmir**?
 A) Günəş şüaları yer səthini qızdırır.
 B) İmtahan zamanı düzgün bölən şagirdlər üçün daha uğurlu olur.
 C) Göy üzündə bir dəstə qartal halay vurub hərlənirdi.
 D) Dəniz bəbirləri həmişə pinqvinlərin yaşadığı sahil boyu üzüb əlverişli məqam gözləyirlər.
 E) Bakı bağlarında belə hovuzlara "dəryaça" deyirdilər.
35. Cümləni elə tamamlayın ki, xəbər həm ismi, həm də feili xəbər kimi izah edilə bilsin.
Anbarda saxlanılanlar ...
 A) təhvil verilməlidir. B) kəndin taxılıdır.
 C) ərzaq mallarıdır. D) yanacaqdır.
 E) baha qiymətə satılacaq.
36. Nümunələrdən birində üstündə rəqəm yazılmış sözlərin tərkibindəki bütün şəkilçilər ixtisar edilə bilər:
 A) Bunlar Azərbaycan xalqı üçün sənət yaradacaq¹lar, mübarizə aparacaq²lar, səhnə düzəldəcəklər.
 B) Eldar danışmırdı¹, gəlib-gedənlərə baxırdı², öz növbəsini gözləyirdi.
 C) O, bilikli¹lərə, bacarıqlı²lara və gənclərə qayğı göstərirdi.
 D) İndi mədənlərimizdə¹, zavodlarımızda² və fabriklərimizdə təmirarası müddəti uzadırlar.
 E) Usta Zeynal qeyrətli¹dir, ağıllı²dır və artıq dərəcədə vəfalıdır.
37. Hansı cümlədə məqsəd zərfliyi **işlənmemişdir**?
 A) Yollara baxmaqdan gözlərim axdı.
 B) Səhər tezdən Cəlil yarışmağa bura gələcək.
 C) Onlar nəcib, yüksək bir məqsəd uğrunda vuruşurdular.
 D) O, kankan idi, amma acından ölməmək üçün arpa əkirdi.
 E) O, göylərə qanad çalmağa getdi, Qızın qisasını almağa getdi. (M. Rahim)

38. Hər iki fikri hansı nümunəyə aid etmək olar?
 • *Müraciət olunan şəxsi bildirən söz isimlə ifadə olunub.*
 • *Danışanın ifadə etdiyi fikrə münasibət bildirən söz başqa məqamda qoşma kimi də işlənə bilər.*
 A) Uşaqlar, Parisin, əsasən, klassik üslubda ucaldılmış imarətləri arasında Pompidu İncəsənət Muzeyi qeyri-adi görkəmi ilə görənləri heyran edir.
 B) Ə.Ələkbərov, həqiqətən, dramatik rolların əvəzsiz ifaçısı idi.
 C) Sultanım! Bu vəziyyətdə tərəddüd etmək, mənə, yersizdir.
 D) Mən bilirəm, Gülgəz, sən bu işdən xəbərin yoxdur.
 E) Dostum, "Əkinçi" bağlansa da, əlbəttə ki, Azərbaycan mətbuatının sonrakı inkişafına güclü təkan oldu.
39. Hansı cümlədə yer zərfliyinin əlavəsi işlənmişdir?
 A) Hacı İbrahimxəlilin evi kəndin ayağında – göl başında idi.
 B) Uzaqda – pillələrin qurtaracağında ağ mərmər məhəccər vardı.
 C) Əsmər xala İlyası burada – Tamamın evində gördükdə təəccübləndi.
 D) Mənim fikrim orada – yazı taxtasında idi.
 E) Mərdəkana – bağına qayıdanda da Nəcəfoğlu eyni sözləri təkrar edirmiş.
40. Asılı tərəfi sifət olan ismi birləşməni müəyyən edin.
 1. *igidlər yurdu* 2. *yaxşını qiymətləndirən*
 3. *dünənki tədbir* 4. *gənclik tərəvəti*
 5. *qızıl bilərzik* 6. *səbiq hakim*
 A) 1,3,6 B) 1,2,3 C) 4,5,6 D) 2,3,4 E) 1,3,5
41. Hansı nümunə bitmiş fikir ifadə edir, lakin cümlə üzvlərinə görə təhlil **olunmur**?
 A) Cənab, nə lazımdır? B) Bəlkə də, gələrdi.
 C) Əlbəttə, dostum. D) Deyəsən, vaxtdır.
 E) Təbriz şəhəri. Xalça fabrikinin qarşısı.
42. Verilmiş cümlələrdə mübtədaların ifadə vasitəsinə görə düzgün ardıcılığını müəyyən edin.
 • *Üfüqə qədər uzanan taxıl zəmiləri ananın gözləri qarşısında dalğalandı.*
 • *Gənc təmkinini pozmadan dərvişin sualına cavab verdi.*
 • *Ucu-bucağı görünməyən dərya sıxıla-sıxıla geri çəkildi.*
 • *Müəllim istəyən qədrini bilər.*
 • *Ey oğul, sən yenə də qənaətlə dolan.*
 1. *feili birləşmə* 2. *sifət* 3. *isim*
 4. *isim birləşmə* 5. *əvəzlilik*
 A) 1,3,4,2,5 B) 4,2,3,1,5 C) 4,1,3,2,5
 D) 1,4,5,2,3 E) 5,1,4,2,3

43. Klasteri tamamlaya bilən nümunələri müəyyən edin. (Bəzi durğu işarələri məqsədli şəkildə buraxılıb.)

1. Xalq qanun yolunda öz evinin divarları uğrunda vuruşduğu kimi vuruşmalıdır (Heraklit)
 2. İnsan qorxaqlarla əhatə olunanda özünü tənha hiss edir (Kamyu)
 3. Yalnız yıxılanı qaldırmaq üçün əyl (Epikur)
 4. Oğlumu necə tərbiyə edir
 5. Zirvələrə aparan yolda qoy səbrin sənə bələdçi olsun (Əl-Ənsari)
- A) 2,5 B) 3,5 C) 1,4 D) 1,3 E) 2,4

44. Əgər iki həmcins tamamlıq arasında vergül işarəsindən istifadə edilməmişdirsə, bunun səbəbi nədir?

1. *ya, ya da* bağlayıcılarından istifadə edilməsi
 2. *və* bağlayıcısından istifadə edilməsi
 3. *ilə* bağlayıcısından istifadə edilməsi
 4. *da, də* bağlayıcısından istifadə edilməsi
- A) 2,3 B) 2,4 C) 1,3 D) 3,4 E) 1,4

45. Söz sırasını düzgün bərpa etdikdə hansı cümlənin sintaktik təhlili

~~~~~ ..... ~~~~~ == *sxeminə uyğun olar?*

- A) Gözləri eyvanın yanındakı qoca meynəyə sataşdı birdən.
- B) Heyranlıqla təbiətin bu əvəzsiz gözəlinə cavan ovçu tamaşa edirdi.
- C) Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı, azadlıq hərəkatının şəhid qızıdır gənc jurnalist Salatın Əsgərova.
- D) Qayığı dəlirdi arı kimi vızıladaşan güllələr.
- E) Dilqəmdən kənd adamları bunun səbəbini soruşdular.

46. Uyğunluğu müəyyən edin.

1. *Ümumi şəxsli cümlə*   2. *Müəyyən şəxsli cümlə*
3. *Şəxssiz cümlə*

- a. Tamaşanın sonunda aktyorları və müəllifi alqışladılar.
  - b. Nərimanın həyəcədən rəngi qaçmışdı.
  - c. Sözünün yerini bilməyən zəvzəyin gərək dərslərini verəsən.
  - d. Atlılar dincəlmək üçün bir müddət kənddə qaldılar.
  - e. Suda batan saman çöpündən yapışar.
- A) 1-a; 2-c,e; 3-b,d   B) 1-c,e; 2-b; 3-d
C) 1-c; 2-d,e; 3-b   D) 1-a,c; 2-d, 3-b,e
E) 1-b,d; 2-e; 3-c

47. Nümunədə hansı durğu işarələri buraxılmışdır?
Düşmənin qaçaqçaqda qoyub getdiyi araba mətbəx şeyləri silah ərzəq motosiklet benzin çəlləkləri heç nə nəzərimi cəlb etmədi.

- A) 2 tire, 3 vergül   B) tire, qoşa nöqtə, 3 vergül
C) tire, 4 vergül   D) qoşa nöqtə, 4 vergül
E) tire, 5 vergül

48. "Olimpiadada iştirak edən oğlan bacısı kimi həyəcanlı deyildi" cümləsində ikinci dərəcəli üzvlərdən işlənmişdir?

- A) yalnız zərflik   B) təyin və tamamlıq
C) yalnız təyin   D) təyin və zərflik
E) təyin, tamamlıq və zərflik

49. Hansı cümlələrdə "olmaq" feili müstəqil xəbər kimi işlənmişdir?

1. Niyaz təzə yaylaqçı ilə çay qırağında tanış oldu.
  2. O, çobanların yaşadığı alaqıda olmuşdu.
  3. Mərcan xanım Gəncədə olurdu.
  4. Bu materiallardan tikintidə indi daha çox istifadə olunur.
  5. Ən dadlı balıqlar bu çayda olur.
- A) 2,4   B) 1,4   C) 1,2,3   D) 2,3,5   E) 1,3,5

50. Doğru fikirləri müəyyən edin.

- İsmi birləşmədir: 1. *mənim yazdığım*
2. *qədim əfsanə*
3. *zirvəyə doğru yol*
- Feili birləşmədir: 4. *insanın azad yaşamağı*
5. *sən razı olanda*
- A) 3,4   B) 1,5   C) 2,3,5   D) 1,2,4   E) 2,4,5

COĞRAFIYA

51. İqtisadi coğrafiyanın sahələrini seçin :

1. Riyazi coğrafiya
2. Demografik coğrafiya
3. Hidrologiya
4. Rekreatsiya coğrafiyası
5. Ekoloji coğrafiya
6. Siyasi coğrafiya

A) 1,3,4 B) 2,3,6 C) 3,4,5 D) 1,4,6 E) 2,4,6

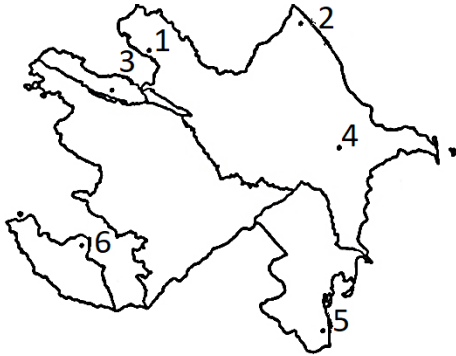
52. Eyler-Venn diaqramında Qafqaz(I) və Atlas(II) dağlarına aid olan və oxşar(III) xüsusiyyətləri seçin:

1. Avrasiya ilə Ərəbistan litosfer təbəqələrinin toqquşmasından əmələ gəlib
2. Avrasiya ilə Afrika litosfer təbəqələrinin toqquşmasından əmələ gəlib
3. Materik tipli yer qabığına malik təbəqələrin toqquşmasından əmələ gəlib
4. Konvergent sərhəddədir
5. Avrasiya üçün yad quru sahəsi hesab olunan təbəqə ilə toqquşmasından əmələ gəlib
6. Aid olduğu materikin şimalında yerləşir.

A) I-1,2; II-3,4; III-5,6 B) I-2,4; II-1,3; III-5,6
C) I-3,5; II-2,4; III-1,6 D) I-1,5; II-2,6; III-3,4
E) I-1,4; II-3,5; III-2,6

53. Azərbaycanda əhalinin sıx məskunlaşdığı əraziləri hansılardır?

A) 2,3,5 B) 1,3,4 C) 1,2,5 D) 1,2,4 E) 3,4,5

54. * Rütubətlənmə normadan yüksəkdir.

* İl ərzində gecə və gündüzün uzunluğu arasında fərq böyükdür.

* vahələr mövcuddur.

Yuxarıda verilən əlamətlər hansı təbii zonaya aiddir?

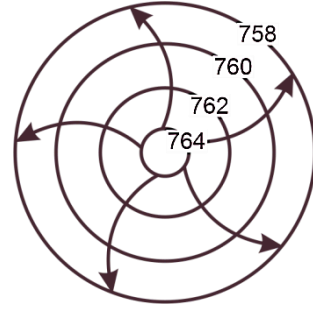
- A) musson meşə
- B) ekvatorial meşə
- C) tropik səhra
- D) buz səhra
- E) codyarpaqlı meşə və kolluq

55. Düzgün seçilən uyğunluq hansıdır?

Üsullar	Xəritələrin məzmunu
1.Keyfiyyət fonu	a. Bitkilərinin yayılması
2.İzoxətlər	b. İqlim xəritəsində qərb küləkləri
3.Nöqtələr	c. Okeanda duzluluğun paylanması
4.Areal	d. Siyasi xəritə
5.Hərəkət xətləri	e. Dağların hündürlüyü

A) 1-a; 2-c B) 2-b; 4-c C) 3-e; 5-b
D) 1-a; 4-d E) 2-d; 5-e

56. Sxemdə hansı coğrafi hadisə əks olunub ?

- A) şimal yarımkürəsində siklon
- B) cənub yarımkürəsində siklon
- C) şimal yarımkürəsində antisiklon
- D) cənub yarımkürəsində antisiklon
- E) isti cəbhə

57. Avropanın qərbində havanın rütubətlə doymasına ..... və ..... cərəyanları səbəb olur. Bu cərəyanlar yalnız səth sularının buxarlanması nəticəsində rütubəti artırmır, həm də Avropada qış aylarında havanın temperaturunu yüksəldir, suların donmasının qarşısını alır.

- A) Kanar və Alyaska
- B) Norveç və Labrador
- C) Kurosio və Kanar
- D) Folklend və Kurosio
- E) Şimali Atlantik və Norveç

58. Duzluluğu 45‰ olan suya 50%-i qədər su əlavə etsək, duzluluq nə qədər olar?

A) 28 ‰ B) 30 ‰ C) 40 ‰ D) 65 ‰ E) 60 ‰

59. Savanna və seyrək meşə zonası üçün səciyyəvi olan əlamət:

- A) Subtropik iqlim qurşağında yerləşir.
- B) Qəhvəyi torpaq yayılıb.
- C) Heveya,seyba ağacları yayılıb.
- D) Baobab ,akasiya ağacları yayılıb.
- E) Yay quraq,qış rütubətli keçir.

60. Həqiqi sahəsi 450 km² olan bataqlıq xəritədə 2 sm² göstərilmişdir. Xəritənin miqyasını tapın .

- A) 1:3000000 B) 1:400000 C) 1:1500000
D) 1:40000000 E) 1:22500000

61. Ankara şəhərində 21 martda səhər saat 10:00 –da Günəş üfüqün cənub–şərq tərəfində görünür. Buna əsasən, Bakıda həmin gün saat 16:00 –da kölgə hansı istiqamətə düşər?

- A) şərq B) cənub-qərb C) qərb
D) şimal-şərq E) şimal-qərb

62. Cənubi Amerika tavasına aid olmayan xüsusiyyət:

- A) Qərb hissəsi okean tipli litosfer tavası ilə toqquşma zonasıdır.
B) Qərb hissəsi konvergent sərhəddədir.
C) Qondvana qurusunun tərkibinə daxil olub .
D) Ətrafında kiçik litosfer tavaları mövcuddur
E) Lavrasiya qurusunun tərkib hissəsi olub

63. Cədvəldə T, N, M paralellərində yerləşən məntəqələrdə gecə və gündüzün 22 iyun tarixi üçün uzunluqları verilmişdir. Buna əsasən paralel xətlərinin uzunluqlarını müqayisə edin.

Paralellər	Gündüzün uzunluğu	Gecənin uzunluğu
T	8saat 24 dəq.	15 saat 36dəq.
N	10 saat 04 dəq.	13 saat 56dəq
M	5 saat 48 dəq	18 saat 12dəq

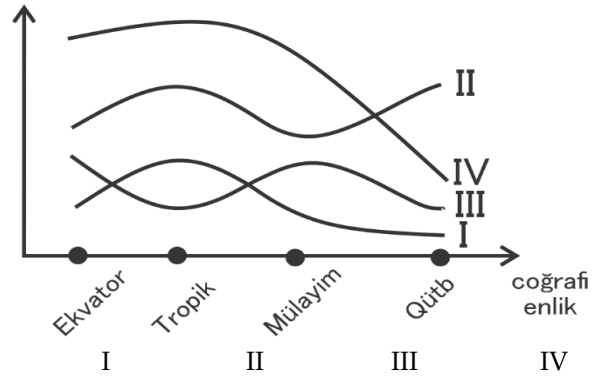
- A) T<M<N B) N<M<T C) N>T>M
D) M>N>T E) N<T<M

64. Okeanlarda suyun duzluluğu və temperaturunun dəyişməsinə təsir göstərən cərəyanların düzgün verildiyi sətirləri seçin.

	Temperatur		Duzluluq	
	Artırır	Azaldır	Artırır	Azaldır
1	Qolfstrim	Kanar	Alyaska	Labrador
2	Peru	Kurosio	Somali	Braziliya
3	Kaliforniya	Cənubi Passat	Braziliya	Bengel
4	Braziliya	Peru	Kurosio	Kaliforniya
5	Kurosio	Bengel	Qolfstrim	Labrador

- A) 1,4,5 B) 2,3,5 C) 1,3,4 D) 3,4,5 E) 1,2,4

65. Qrafikdəki uyğunluğu müvafiq olaraq müəyyən edin.

- A) atmosfer təzyiqi duzluluq yağıntı temperatur
B) duzluluq temperatur atmosfer təzyiqi yağıntı
C) atmosfer təzyiqi yağıntı duzluluq temperatur
D) yağıntı duzluluq temperatur atmosfer təzyiqi
E) duzluluq atmosfer təzyiqi yağıntı temperatur

66. Qış gündönümündə günorta vaxtı 38° şm.e-də yerləşən Aşqabad şəhəri ilə Pert şəhərinə (32° c.e) Günəş şüalarının düşmə bucağı arasındakı fərqi hesablayın.

- A) 45° B) 53° C) 62° D) 59° E) 38°

67. Bakı şəhərinin yerləşdiyi saat qurşağı ilə Vaşinqton (77° q.u) şəhərlərinin yerləşdiyi saat qurşaqlarının orta meridianları arasında dərəcə fərqi hesablayın.

- A) 120° B) 30° C) 80° D) 100° E) 40°

68. Qərb küləklərinə aid olan xüsusiyyətləri seçin:

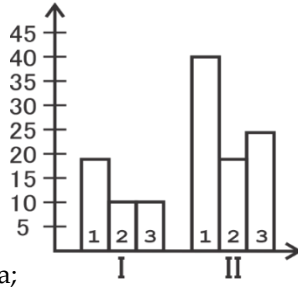
1. Tropik enliklərdən mülayim enliklərə doğru əsir.
2. Şimal yarımkürəsində şimal-şərqdən əsir.
3. Şimal yarımkürəsində sağa, Cənub yarımkürəsində sola meyl edir.
4. İstiqamətini ildə iki dəfə dəyişir.
5. Avropada Ural dağlarına qədər bol yağıntı gətirir
6. Tropik enliklərdən ekvatorial enliklərə doğru əsir.

- A) 1,3,5 B) 2,4,6 C) 3,4,6 D) 2,3,5 E) 1,2,4

69. Sxemdəki demoqrafik göstəricilərə uyğun gələn ölkələr qrupunu müəyyən edin.

1-doğum (hər 1000 nəfərə)
2-ölüm (hər 1000 nəfərə)
3-təbii artım (hər 1000 nəfərə)

- A) I-Türkiyə, Norveç, İtaliya;
II-Belçika, Albaniya, Misir
B) I-Ukrayna, Fransa, İsveçrə;
II-Qazaxıstan, Polşa, Niger
C) I-İspaniya, Norveç, İsveç;
II-Nigeriya, Əfqanıstan, Misir
D) I-Venesuela, Pakistan, CAR;
II-İraq, Sudan, Çili
E) I-Əlcəzir, Efiopiya, İsveç;
II-Liviya, Suriya, Belçika
70. Aşağıda verilən izahlardan hansı doğru deyil?
1. Təmərküzləşmə ---- istehsalın iri müəsisələrdə cəmlənməsi
  2. Kooperativləşmə ---- hazır məhsulun istehsalında iştirak edən müəsisələr arasındakı əlaqədir.
  3. Kombinişmə ---- texnoloji cəhətdən bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqədə olan tam istehsal
  4. Ərazi üzrə təmərküzləşmə ---- hazır məhsul istehsal edən dövriyyəli müəsisə
  5. İxtisaslaşma ---- hər hansı bir məhsulun istehsalı və xidmət göstərilməsinin üstün inkişafıdır.
- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5
71. Dünyada daha çox çirklənməyə məruz qalan su hövzələri hansılardır?
1. Hudzon körfəzi
  2. Şimal dənizi
  3. Karib dənizi
  4. Kara dənizi
  5. Meksika körfəzi
  6. Deyvis dənizi
- A) 1,3,4 B) 2,3,5 C) 3,4,5 D) 1,4,6 E) 2,4,6

72. Uyğunluq pozulmuşdur.

	Dəniz	Okean	Xüsusiyyəti
1	Bering	Sakit	Donan
2	Karib	Atlantik	Donan
3	Baltik	Şimal Buzlu	Donmayan
4	Deyvis	Hind	Donan
5	Norveç	Şimal Buzlu	Donmayan

73. Göstərilən məntəqələrə aid olan ümumi xüsusiyyətləri seçin:

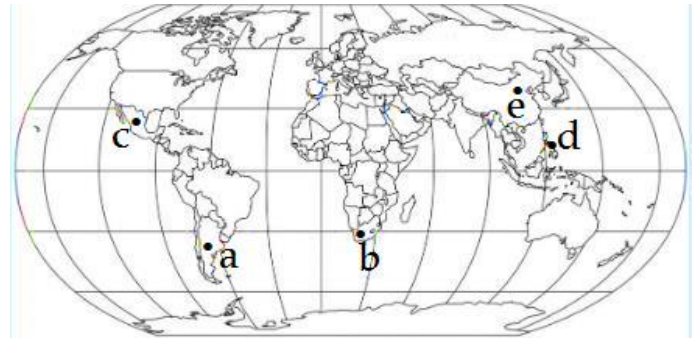

1. İqlim isti və qurudur.
2. İqlim isti və rütubətlidir.
3. Cədyarpaqlı həmişəyaşıl meşə və kolluqlar formalaşır.
4. Səhralar formalaşır.
5. Qalxan hava axınları üstünlük təşkil edir.
6. Enən hava axınları üstünlük təşkil edir.

74. Ölkə əhalisinin sayı 80 mln nəfərdir. Ölkədə doğulanların sayı 1,9 mln nəfər, ölənlərin sayı 0,7 mln nəfərdir. Hər 1000 nəfərə düşən təbii artımı hesablayın.

75. Uyğunluğu müəyyən edin

1. Köçürmə kapitalist ölkəsi(ləri)
2. Yeni sənaye ölkəsi(ləri)
3. Əsas ölkəsi(ləri)

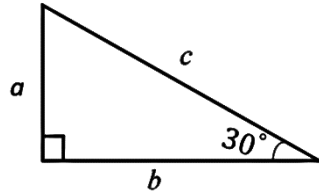
RİYAZİYYAT

76. Motorlu qayıq 20 km çay axını ilə, 16 km göldə hərəkət edərək bütün yola 2 saat vaxt sərf etdi. Çayın sürətinin $4 \frac{km}{saat}$ olduğunu bilərək, motorlu qayığın durğun sudakı sürətini tapın.

- A) $16 \frac{km}{saat}$ B) $10 \frac{km}{saat}$ C) $12 \frac{km}{saat}$
D) $8 \frac{km}{saat}$ E) $14 \frac{km}{saat}$

77. Şəkildə katetləri a və b , hipotenuzu c olan düzbucaqlı üçbucaq verilmişdir. $a + c = 12$ olarsa, üçbucağın perimetrinin tam hissəsini tapın.

- A) 18 B) 22
C) 15 D) 20
E) 17

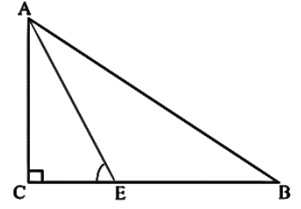
78. $\frac{15}{4\sqrt{5}}$ kəsri irrasiionallıqdan azad etdikdən sonra ən kiçik məxrəcli $\frac{\sqrt{b}}{a}$ kəsri alındı. a və b natural ədədlər olarsa, $b\sqrt{a}$ ifadəsinin qiymətini tapın.

- A) 75 B) 8 C) 100 D) 120 E) 90

79. ABC üçbucağında $\angle C = 90^\circ$, AE tən böləndir.

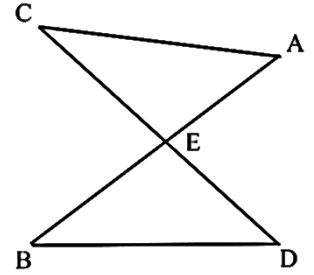
$CE = 3$, $EB = 5$ olarsa, $\tan \angle AEC$ – ni tapın.

- A) $\frac{12}{5}$ B) $\frac{4}{3}$
C) 1 D) $\frac{3}{5}$
E) 2

80. AB və CD parçaları E nöqtəsində kəsişir. $\angle CAE = \angle BDE$, $AC = 24$, $BD = 16$, $ED = 10$ olarsa, EA –ni tapın.

- A) 15 B) 12
C) 18 D) 14
E) 10

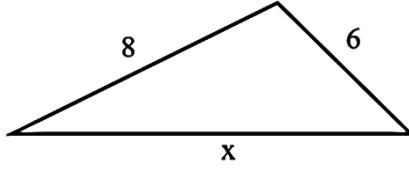
81. $|2x - 1| \leq 3$ bərabərsizliyini həll edin.

- A) (1; 2) B) [-3; 2) C) [-1; 2]
D) (1; 3] E) $\emptyset$

82. Şəkildə ən böyük tərəfinin uzunluğu x olan *korbucaqlı* üçbucaq verilmişdir. İfadənin qiymətini tapın: $\sqrt{(9-x)^2} + \sqrt{(10-x)^2} + 2\sqrt{(14-x)^2}$

A) 23 B) 10
C) 17 D) 12
E) 9

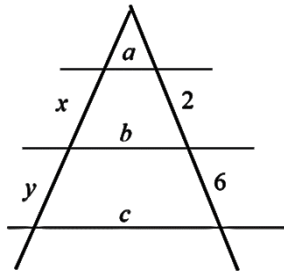

83. $7(x-5) \leq 3(x-1)$ bərabərsizliyini ödəyən *cüt natural* ədədlərin cəmini tapın.

A) 28 B) 22 C) 18 D) 16 E) 20

84. $a \parallel b \parallel c$ olarsa, $\frac{x+y}{y-x}$ ifadəsinin qiymətini tapın.

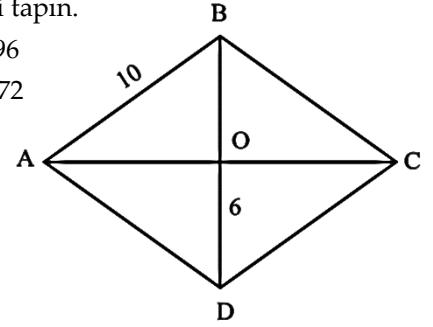
A) 5 B) 2
C) 4 D) 1
E) 3

85. Hesablayın: $\sqrt{3 \cdot \sqrt{144}} + (5\sqrt{2})^2 - \left(\frac{1}{3}\right)^{-3}$
A) 29 B) 42 C) 24 D) 30 E) 36

86. Tərəfi 10 sm olan $ABCD$ rombunun diaqonalları O nöqtəsində kəsişir. $DO = 6$ olarsa, rombun sahəsini tapın.

A) 135 B) 96
C) 120 D) 72
E) 84

87. $A(6; 2)$ nöqtəsi koordinat başlanğıcı ətrafında saat əqrəbi istiqamətində 90° dönməsi nəticəsində B nöqtəsinə çevrilir. A və B nöqtələrindən keçən düz xəttin bucaq əmsalını tapın.

A) 2 B) 4 C) -2 D) 1 E) $-\frac{1}{3}$

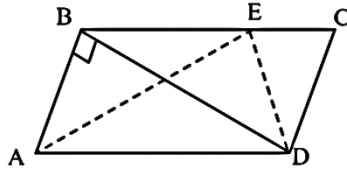

88. $x = 3$ və $y = 2$ olarsa, $\left(\frac{y\sqrt{y}}{x}\right)^{-y}$ ifadəsinin qiymətini tapın.

- A) $\frac{2}{3}$ B) $\frac{9}{8}$ C) $\frac{\sqrt{3}}{5}$ D) $\sqrt{5}$ E) 2

89. $ABCD$ paraleloqramında $AB \perp BD$, $BD = 8$ və $AD - AB = 4$. BC tərəfi üzərində hər hansı E nöqtəsi qeyd edilmişdir. $S_{\triangle AED}$ -ni tapın.

- A) 32 B) 12
C) 24 D) 48
E) 36

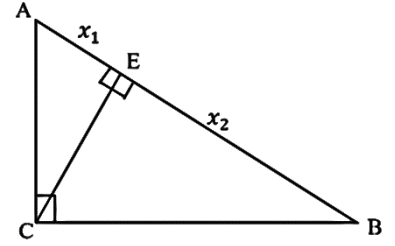
90. Cədvəldə $y = \frac{k}{x}$ funksiyasının x və y dəyişənlərinə uyğun qiymətləri verilmişdir. Cədvələ əsasən $a-b+c$ ifadəsinin qiymətini tapın.

x	a	8	16	c
y	32	12	b	24

- A) -2 B) 3 C) -1 D) 2 E) 1

91. ABC üçbucağında $\angle C = 90^\circ$, $CE \perp AB$, $AE = x_1$, $BE = x_2$. x_1 və x_2 ədədləri $x^2 - 12x + 16 = 0$ tənliyinin kökləri olarsa, düzbucaqlı üçbucağın sahəsini tapın.

- A) 32 B) 48
C) 36 D) 12
E) 24

92. İfadəni sadələşdirin: $\left(\frac{1}{x+2y} + \frac{2y}{x^2+2xy}\right) : \frac{1}{x+y}$

- A) $\frac{x+y}{x}$ B) $\frac{x-y}{y}$ C) $\frac{y}{x}$
D) $\frac{x}{y}$ E) $\frac{x-y}{x+y}$

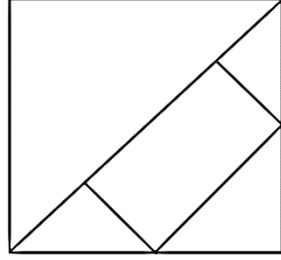
93. $ABCD$ trapesiyasının hündürlüyü $2\sqrt{3}$, oturacaqları $BC = \sqrt{4 - 2\sqrt{3}}$ və $AD = \sqrt{4 + 2\sqrt{3}}$ olarsa, onun sahəsini tapın.

- A) $4\sqrt{3}$ B) 6 C) $2\sqrt{3}$ D) 7 E) 8

94. Şəkilə tərəfinin uzunluğu $10\sqrt{2}$ sm olan kvadratin daxilinə perimetri 28 sm olan düzbucaqlı çəkilmişdir. Düzbucaqlının diaqonalının uzunluğunu tapın.

- A) 12   B) $4\sqrt{2}$
C) 10   D) $6\sqrt{2}$
E) 5

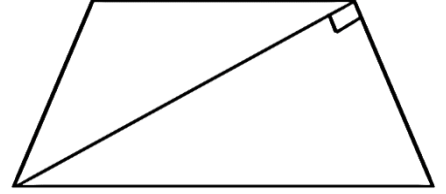
95. $-3 < x < -2$ və $1 < y < 3$ olarsa, $2x + 3y$ cəminin ala biləcəyi tam qiymətlərin cəmini tapın.

- A) 5   B) 7   C) -6   D) 8   E) -4

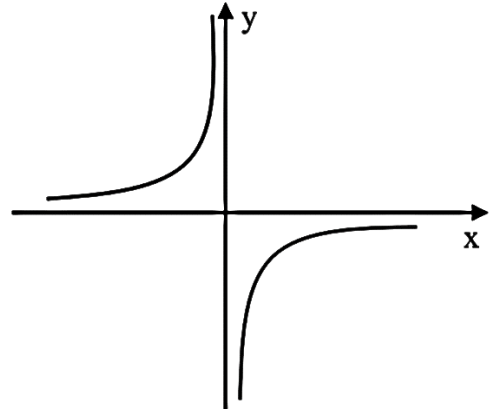
96. $x^2 = 4x + 5$ tənliyinin müsbət kökünü tapın.

- A) 4   B) 3   C) 5   D) 1   E) 2

97. Kiçik oturacağı yan tərəfinə bərabər olan bərabəryanlı trapesiyanın diaqonalı yan tərəfinə perpendikulyardır. Trapesiyanın perimetri 60 sm olarsa, onun böyük oturacağının uzunluğunu tapın.

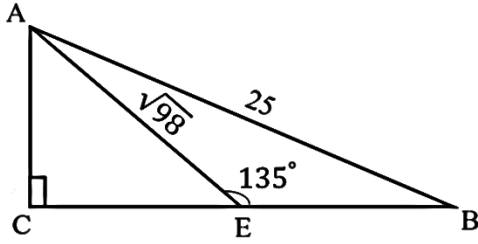

98. Şəkilə $y = \frac{-12+3a}{x}$ funksiyasının qrafiki verilmişdir. a - nın ala biləcəyi bütün natural ədədlərin cəmini tapın.

99. ABC üçbucağında $\angle C = 90^\circ$, $\angle AEB = 135^\circ$,
 $AB = 25$, $AE = \sqrt{98}$ olarsa, BE parçasının
 uzunluğunu tapın.

100. Uyğunluğu müəyyən edin.

1. $y = 10 - 5x$

2. $y = 2x - 4$

3. $y = 3x$

- a) $y = -5x + 2$ düz xəttinə paraleldir
 b) Bucaq əmsalı -5 -ə bərabərdir.
 c) Bucaq əmsalı 2 -ə bərabərdir.
 d) Bucaq əmsalı 3 -ə bərabərdir
 e) $y = -0,5x + 1$ düz xəttinə perpendikulyardır

TARİX

101. Şəki və Urmiya xanlıqlarının oxşar cəhətlərinə aiddir:

- A) Quba xanlığının hücumlarına məruz qalması
 B) İrəvan xanlığını asılı vəziyyətə salması
 C) Qarabağ xanlığı ilə mübarizə aparması
 D) Bütün Azərbaycan torpaqlarını vahid dövlətin tərkibində birləşdirməsi
 E) Təbriz xanlığını tutması

102. İkinci Rusiya – Qacar müharibəsinə aid olan döyüşü müəyyən edin:

- A) Cavanbulaq B) Zəyəm C) Aslandüz
 D) Sultanbud E) Qarababa

103. Nadir şah Əfşarın hakimiyyətdə olduğu dövrə aid cavabı müəyyən edin:

- A) Azərbaycan torpaqlarını yadellilərdən azad etməsi
 B) Xəzərsahili bölgələrdən rus qoşunlarını çıxarması
 C) Səfəvi dövlətinin ərazi bütövlüyünü təmin etməsi
 D) Muğan qurultayının çağırılması
 E) Azərbaycan torpaqlarının vahid inzibati bölgədə birləşdirilməsi

104. – 17 - ci yüzilliyin birinci yarısı
 – 18 - ci yüzilliyin birinci yarısı

Verilmiş dövrlərdən heç birinə aid olmayan hadisəni müəyyənəldir:

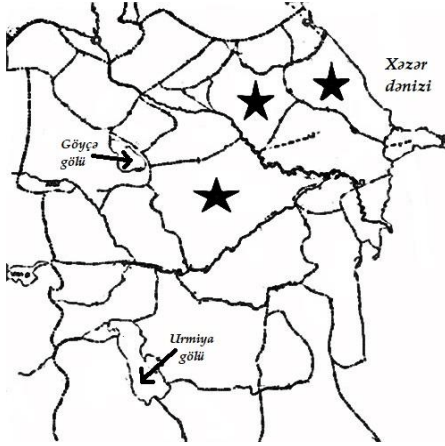
- A) Azərbaycanda vahid mərkəzləşdirilmiş dövlətin mövcud olması
 B) Səfəvi – Osmanlı müharibələrinin baş verməsi
 C) Azərbaycan torpaqlarının kiçik feodal dövlətlərinə parçalanması
 D) Azərbaycanın cənubunda xanlıq idarə - üsulunun ləğv edilməsi
 E) Torpaqlarımızın rus qoşunlarının işğalı yürüşlərinə məruz qalması

105. Xanlıqlar dövründə daxili gömrük vergisi adlanırdı:

- A) tamğa B) rəhdari C) darğa
 D) əsnaf E) çöpbaşı

106. Xəritədə ərazisi ulduzla göstərilən xanlıqların oxşar cəhətlərinə aiddir:

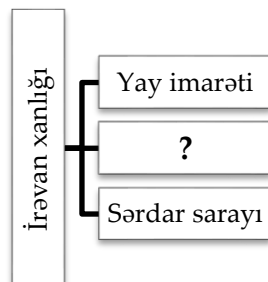
- A) Birinci Rusiya – Qacar müharibəsinin sonuna qədər öz müstəqilliklərini qoruyub saxlamaları
B) Azərbaycan torpaqlarının birləşdirilməsi uğrunda mübarizə aparmaları
C) “Qızılqaya xəyanəti”ndə iştirak etmələri
D) Müqavilə imzalayaraq Rusiyanın tərkibinə qatılmaları
E) Müəyyən müddət Urmiya xanlığından asılı olmaları

107. Hadisə - nəticə əlaqələrinin doğru verildiyi bəndi müəyyən edin:

	Hadisə	Nəticə
A)	“İkinci yüzillik” müharibənin baş verməsi	Böyük Britaniyanın Dünyanın birinci sənaye dövlətinə çevrilməsi
B)	İsveç əleyhinə ittifaqın təşkil olunması	Şimal müharibəsinin başlanması
C)	Kiçik Qaynarca müqaviləsinin imzalanması	Rusiyanın Qara dənizdə qəti olaraq möhkəmlənməsi
D)	Köprülü Mehmet paşanın islahatları	Osmanlı imperiyasının əvvəlki qüdrətini bərpa etməsi
E)	Şimali Amerikada ilk ingilis koloniyasının salınması	“İstiqlaliyyət müharibəsi”nin başlanması

108. Sxemi doğru tamamlayan memarlıq abidəsini müəyyən edin:

- A) Göy məscid
B) Şahbulaq qəsri
C) Abbasabad qalası
D) Əsgəran qalası
E) Pənahəli xan məscidi

109. Mətnə və dərsliyinizdəki məlumatlara əsasən doğru cavabı müəyyən edin:

1787 - ci ildə Amerikada bütün ştatların nümayəndələrinin iştirak etdiyi məclis ölkənin konstitusiyasını qəbul etdi. ABŞ konstitusiyasına görə qanunverici hakimiyyət konqresə məxsus idi. İcra hakimiyyətinə geniş səlahiyyətlərə malik olan prezident rəhbərlik edirdi. Prezident qanunlar üzərinə veto qoya bilərdi. Ölkənin məhkəmə sistemində ABŞ - in Ali məhkəməsi başçılıq edirdi.

- A) ABŞ - da qəbul edilən konstitusiyaya əsasən quldarlıq quruluşu ləğv edildi
B) Qeyri - məhdud hakimiyyətə malik olan prezident idarəsi yarandı
C) İlk dəfə hakimiyyətin bölünmə prinsipi tətbiq edildi və hakimiyyətin mənbəyinin xalq olduğu işdə, əməldə sübut edildi
D) Ölkədə konstitusiyalı monarxiya quruluşu yaradıldı
E) Respublika idarə üsulu yaradıldı və kralın səlahiyyətləri genişləndirildi

110. İngiltərənin XVII əsrin I rübü tarixinə aiddir:

- Ölkənin respublika elan edilməsi
- Hakimiyyətə yeni sülalənin gəlməsi
- Səfəvi dövləti ilə diplomatik əlaqələr saxlanması
- Vətəndaş müharibəsinin baş verməsi
- Fəhlə və burjuaziyanın cəmiyyətin əsas təbəqəsinə çevrilməsi

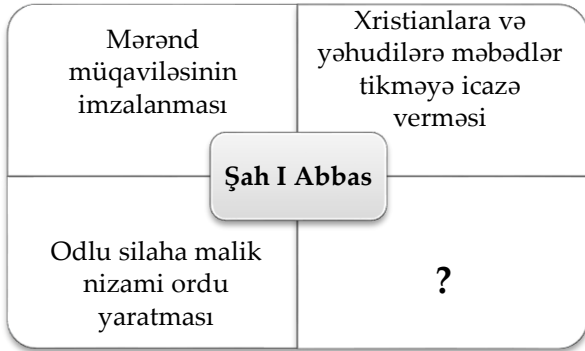
- A) 1,5 B) 2,4 C) 3,5 D) 2,3 E) 1,4

111. Uyğunluğu müəyyən edin:

1	XVI əsr	2	XVII əsr
a	Hörmüz limanının Portuqaliyalılardan geri alınması		
b	Salyanda Rusiya əleyhinə üsyanın baş verməsi		
c	İngiltərədə ilk parlamentin fəaliyyətə başlaması		
d	Səfəvilər dövlətinin paytaxtının Qəzvinə köçürülməsi		

- A) 1-c, 2-b B) 1-a, 2-c C) 1-d, 2-b
D) 1-d, 2-a E) 1-a, 2-b

112. Sxemə uyğun olaraq doğru cavabı müəyyən edin.

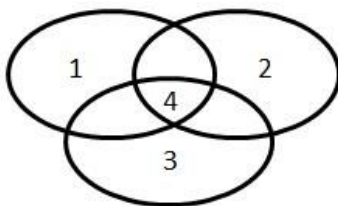

- A) Mərkəzi Təbriz olan Azərbaycan əyalətinin yaradılması
 B) Dövlətin paytaxtının Təbriz şəhərindən köçürülməsi
 C) Səfəvi – Osmanlı müharibələrinin ikinci mərhələsinin başlanması
 D) Səfəvi dövlətinin öz keçmiş qüdrətini bərpa etməsi
 E) Rusiyanın Şimali Qafqazda möhkəmlənmək cəhdlərinin qarşısının alınması

113. Birinci Rusiya – Qacar müharibəsi ilə İkinci Rusiya – Qacar müharibəsi arasındakı dövrdə Azərbaycanda:

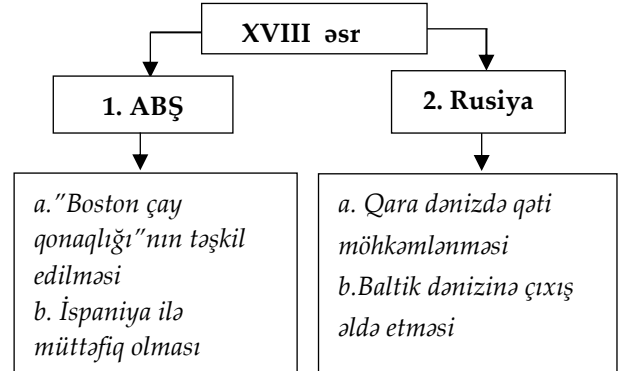
- A) Quba xanlığında yerli bəylərdən ibarət əyalət şurası yaradıldı
 B) Aslandüz döyüşü baş verdi
 C) Bakı xanlığı ləğv olundu
 D) Gəncə xanlığı Yelizavetpol adlandırıldı
 E) “Müsəlman əyalətləri rəisliyi” yaradıldı

114. Şamaxı xanlığı (1), Lənkəran xanlığı (2), Bakı xanlığı (3) və hər üç xanlığa aid olan cavabları müəyyən edin:

- a. Qubalı Fətəli xandan asılılığın qəbul edilməsi
 b. 19 - cu əsrin 2 - ci onilliyində rus qoşunları tərəfindən işğal edilməsi
 c. Rusiya tərəfindən işğal edildikdən dərhal sonra xanlıq idarə üsulunun ləğv edilməsi
 d. Bir müddət ikihakimiyyətliyin mövcud olması
 e. Azərbaycan torpaqlarını birləşdirmə siyasəti yeritməsi
- A) 1b, 2c, 3d, 4ae   B) 1c, 2b, 3d, 4a
 C) 1ad, 2b, 3c, 4e   D) 1e, 2a, 3cd, 4b
 E) 1d, 2b, 3c, 4a

115. Uyğunluğu müəyyən edin:

- A) 1-b; 2-a,b   B) 1-a; 2-b   C) 1-a,b; 2-a,b
 D) 1-a,b; 2-a   E) 1-a,b; 2-b

116. 18 - ci əsrin ikinci yarısı Osmanlı dövlətinə aiddir:

- A) "Lalə dövrü"nün başlanması
 B) Səfəvi hökmdarı şah II Abbasla mehriban qonşuluq münasibətləri qurması
 C) Qara dənizi "daxili dənizinə" çevirməsi
 D) Şəki xanlığı ilə diplomatik əlaqələr saxlaması
 E) Əfşarlar dövləti ilə müharibələr aparması

117. Məntiqi ardıcılığı tamamlayan cavabı müəyyən edin.

<i>Azərbaycan XIX əsrdə</i>
♦ 1. Birinci Rusiya – Qacar müharibəsinin başa çatması
↓
♦ 2. Güllüstan müqaviləsinin imzalanması
↓
♦ 3. ....

- A) Azərbaycanın bütün şimal torpaqlarının Rusiya tərəfindən istilasının təsdiq edilməsi
 B) Azərbaycan torpaqlarının Rusiya tərəfindən işğalının birinci mərhələsinin başa çatması
 C) Lənkəran xanlığının Rusiya tərəfindən işğal edilməsi
 D) Şimali Azərbaycanın tam şəkildə Rusiyanın müstəmləkəsinə çevrilməsi
 E) Azərbaycanın şimalındakı bütün xanlıqların ləğv edilməsi

118. Səfəvi dövlətində Şah II Abbasın hakimiyyətə gəldiyi il İngiltərədə:

- A) Vətəndaş müharibəsi başladı
 B) Neyzbi döyüşü baş verdi
 C) Respublika quruluşu elan edildi
 D) "Prayd təmizləməsi " baş verdi
 E) Uzunmüddətli parlament fəaliyyətə başladı

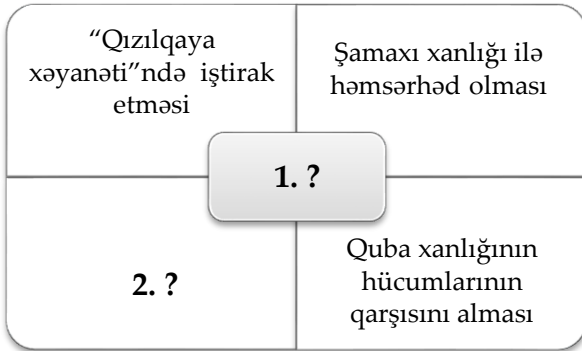
119. Qubalı Fətəli xan və Hacı Çələbi xana aid ümumi cəhət:

- Şamaxı xanlığını asılı hala salmaları
- Azərbaycan torpaqlarını birləşdirmək uğrunda mübarizə aparmaları
- Şuşa qalasını mühasirəyə almaları
- Yeni müstəqil dövlətin əsasını qoymaları
- Azərbaycanın şimal - qərb torpaqlarının gürcü çarları tərəfindən işğalının qarşısını almaları

120. 18 - ci əsrin 20 - ci illəri və 19 - cu əsrin 20 - ci illəri Rusiya dövlətinə aid ümumi cəhət :

- Cənubi Qafqazda möhkəmlənməyə çalışması
  - Osmanlı dövləti ilə müqavilə imzalaması
  - Qacarlar dövləti ilə müharibələrin baş verməsi
  - Rus qoşunlarının Azərbaycandan çıxarılması
  - Azərbaycan torpaqlarının bir hissəsinin işğal edilməsi
- A) 2,3,5 B) 1,4,5 C) 1,3,4 D) 1,2,5 E) 2,3,4

121. Sxemə uyğun gələn cavabı müəyyən edin:

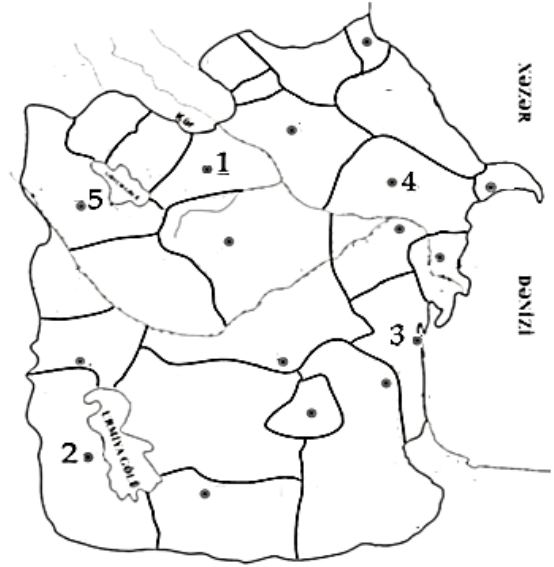

1. Qarabağ xanlığı ; 2. Cavanşir tayfasının nümayəndəsi tərəfindən idarə olunması
1. İrəvan xanlığı ; 2. Birinci Rusiya – Qacar müharibəsi dövründə öz daxili müstəqilliyini qoruyub saxlaması
1. Gəncə xanlığı ; 2. Qacar ordusu tərəfindən rus işğalından azad edilməsi
1. Qarabağ xanlığı ; 2. Azərbaycanın bütün torpaqlarını birləşdirməsi
1. Şəki xanlığı ; 2. Şimal – Şərqi Azərbaycan torpaqlarını öz tərkibində birləşdirməsi

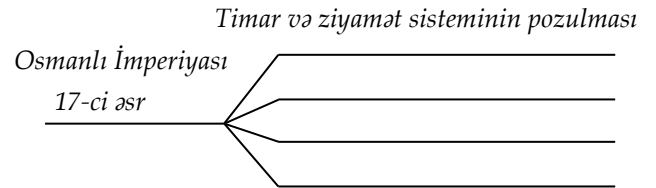
122. Xronoloji ardıcılığı müəyyən edin:

- Sultanbud döyüşünün baş verməsi
- Ədirnə müqaviləsinin imzalanması
- Lənkəran xanlığının ləğv edilməsi

123. Əfşarlar tayfasının nümayəndəsi tərəfindən əsası qoyulan xanlıqları xəritəyə əsasən müəyyən edin:

124. Klasteri tamamlayın:

- Səfəvi dövləti ilə müqavilə imzalaması
- Cəlalilər hərəkatına qarşı mübarizə aparması
- Nizami – Cədid islahatlarının keçirilməsi
- Avropada geniş ərazilər itirməsi
- Gürcü çarının Qərbi Azərbaycan xanlıqlarına olan yürüşlərinə qarşı çıxması

125. Müqavilələrə aid uyğunluğu müəyyən edin:

- Gəncə
  - Georgiyevsk
  - Türkmənçay
- Rusiyanın Quba və Lənkəran xanlıqlarının müstəqilliyinə toxunmayacağına təminat verməsi
  - Rus qoşunlarının Xəzərsahili vilayətləri tərk etməsi
  - I Pyotrun uğursuz xarici siyasəti nəticəsində imzalanması
  - İrəvan və Naxçıvan xanlıqlarının Fətəli şahın hakimiyyəti altında qalması
  - Qacarların Xəzər dənizində yalnız Rusiyanın donanma saxlamaq hüququnu tanıması

TDV BAKI TÜRK LİSEYİNİN İLLƏRƏ GÖRƏ QƏBUL UĞURLARI

2001
2022

